

TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIOINTI- KERTOMUS VUODELTA 2023

Tarkastuslautakunta 22.5.2024

Valtuusto 13.6.2024

ARVIOINTIKERTOMUS

SISÄLLYSLUETTELO

1. Tarkastuslautakunta ja sen toiminta.....	2
2. Nivalan kaupungin strategia 2022–2025	5
3. Taloudelliset tavoitteet	6
4. Kaupungin sisäinen valvonta, riskienhallinta sekä konsernivalvonta	9
5. Kiinteistöpalvelut.....	10
6. Kasvatus- ja koulutuspalvelut.....	12
7. Hyvinvointipalvelut	14
8. Henkilöstö.....	15
9. Yhteenveto	15
10. Tili- ja vastuuvapauden myöntäminen.....	16

1. Tarkastuslautakunta ja sen toiminta

Tarkastuslautakunnan tehtävät

Tarkastuslautakunnan keskeisimpänä tehtävänä on valtuuston asettamien toiminnallisten taloudellisten tavoitteiden toteutumisen arviointi. Halutessaan tarkastuslautakunta voi tehdä lisäksi itsenäisiä tarkastuksia valitsemissaan kohteissa.

Säännökset, jotka ohjaavat tarkastuslautakunnan tehtäviä ovat:

- Kuntalain mukaan valtuusto päättää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisimmistä tavoitteista
- Kuntalain mukaan kunnanhallitus antaa selvityksen valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta kunnassa ja kuntakonsernissa
- Kuntalain mukaan tarkastuslautakunta arvioi ovatko kunnanvaltuuston talousarviossa asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet, myös strategisten tavoitteiden osalta toteutuneet kunnassa ja kuntakonsernissa. Uuden kuntalain mukaan tarkastuslautakunta voi ottaa kantaa myös toimintojen tarkoituksenmukaisuuteen ja tuloksellisuuteen.
- Edelleen kuntalain mukaan tarkastuslautakunnan on myös arvioitava talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävyyttä alijäämän kattamiseen.
- Uutena tehtävänä Kuntalain 84 §:ään on tullut valvoa sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi. Säännöstä sovelletaan 1.6.2017 alkaen.

Tarkastuslautakunta on käsitellyt sidonnaisuusilmoitukset kokouksessaan 3.10.2023 § 77 ja saattoi ne tiedoksi valtuustolle 2.11.2023 § 97.

Tarkastuslautakunta laatii vuosittain kunnanvaltuustolle tilinpäätöksen yhteydessä luovutettavan arviointikertomuksen.

Tarkastuslautakunnan kokoonpano ja tilintarkastajat

Voimassa olevan johtosäännön mukaan lautakunnassa on puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja sekä kaksi muuta jäsentä. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen. Puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja ovat valtuutettuja.

Esko Kangas ei osallistunut esteellisenä arvioimaan Nivalan Kaukolämpö Oy:n tavoitteiden saavuttamista. Matti Peltola ei osallistunut esteellisenä arvioimaan Nivalan Teollisuuskylä Oy:n ja opetuslautakunnan tavoitteiden saavuttamista. Juha Koski ei osallistunut esteellisenä arvioimaan Kiinteistöosakeyhtiö Kestin tavoitteiden saavuttamista.

ARVIOINTIKERTOMUS

Valtuuston 12.8.2021 § 7 valitsema tarkastuslautakunta valtuustokaudelle 2021–2025.

Jäsen

Esko Kangas, pj.
Juha Koski vpj.
Matti Peltola
Tiia Malinen 1)
Aulikki Puumala

Varajäsen

Juha Maijala
Niina Kopola
Laura Ojamaa
Pertti Karppinen
Tapio Paavola

1) Marjut Holapan tilalle valtuusto valitsi varsinaiseksi jäseneksi Tiia Malisen ja varajäseneksi Pertti Karppisen.

Nivalan kaupungin valtuusto on valinnut kokouksessaan 16.12.2021 § 63 hallinnon ja talouden tarkastuksen suorittamiseen tilikausille 2022–2025 BDO Audiator Oy:n. Päävastuullisena tilintarkastajana toimii HT, JHT Tuomas Peltoperä.

Tarkastuslautakunnan pöytäkirjanpitäjänä Matti Peltola ja teknisenä sihteerinä palvelusihteeri Anja Koski.

Arvioinnin toteuttaminen

Tarkastuslautakunta on laatinut 5.9.2023 arvioinnin vuosityöohjelman tilikaudelle 2023. Tarkastuslautakunta perustaa vuoden 2023 arviointikertomuksensa edellä mainituissa kuulemistilaisuuksissa ja katselmuksissa tehtyihin havaintoihin, kaupungin toimintakertomukseen ja valtuuston, hallituksen sekä lautakuntien pöytäkirjoihin ja muuhun viranhaltijoiden ja työntekijöiden tarkastuslautakunnalle toimittamaan materiaaliin, kuntalaisilta saatuun palautteeseen sekä henkilöstökyselyn tuloksiin.

Tarkastuslautakunnan arviointityön painopistealueina vuonna 2023 olivat sivistystoimi, hyvinvointipalvelut ja investoinnit. Erityistä huomiota on kiinnitetty myös kaupungin ja konserniin kuuluvien yhteisöjen riskienhallintaan. Tarkastuslautakunta ottaa kantaa myös toimintojen tarkoituksenmukaisuuteen.

ARVIOINTIKERTOMUS

Edellisen vuoden arviointikertomuksen johdosta tehtyjen toimenpiteiden arviointi

Vuotta 2023 koskeva arviointikertomus on tarkastuslautakunnan esityksen mukaisesti merkitty tiedoksi kaupunginvaltuustossa 15.6.2023 § 43. Kaupunginhallitus on pyytänyt valtuuston edellyttämät selvitykset arviointikertomuksen johdosta ja saattanut ne 3.11.2022 § 391 valtuuston hyväksyttäväksi. Valtuusto on hyväksynyt esitetyt vastineet ja kaupunginhallituksen omat selvitykset vuoden 2022 arviointikertomuksen havaintoihin ja toimenpiteisiin kaupunginvaltuustossa 2.11.2023 § 84.

Tarkastuslautakunta on käsitellyt saamansa selvitykset 12.12.2023 § 90 ja toteaa, että vuoden 2022 arviointikertomuksessa esitettyjä asioita on käsitelty organisaatiossa riittävästi.

2. Nivalan kaupungin strategia 2022–2025

Nivalan kaupunki on linjannut, että kaupunkikonsernin strategia päivitetään vuosittain seuraavan vuoden talous- ja toimintasuunnitelman valmistelun pohjaksi. Tavoitteeksi on määritetty, että päivitetty strategia hyväksytään kaupunginvaltuustossa toukokuussa.

Nivalan kaupungin päivitetty strategia on hyväksytty valtuustossa 19.5.2022 vuosille 2022–2025. Uuden kaupunkistrategian tavoitteena on kaupungin väkiluvun kasvattaminen.

Strategian viiden kärkihankeen toteutuminen tilikaudella 2023		
Kärkihanke	Tavoite	Toteutuma
1. Asuntoja kaikenikäisille	Edistää kaupungin asunto- ja tonttitarjontaa.	Pirttirannan kaavoittaminen Opiskelija-asuntojen rakennuttaminen käynnistetty Vuokrakodeille valmistunut uusi kerrostalo.
2. Pitoa ja vetoa Nivalaan	Toimialojen ja tytäryhtiöiden palvelut ovat helposti löydettävissä, yhteydenotto sujuu helposti ja asiakaspalvelu on ammattitaitoista.	Rakennettu monitoimihalli (Nivalan Liikuntakeskus Oy)
3. Työtä ja yrittäjyyttä Nivalassa	Tavoitteena työllistymisen edistäminen, työvoiman saatavuus ja nuorten yrittäjyys.	Teollisuuskylä Oy:n laajentuminen Kurunpuhdon ja Tiilimaalle
4. Kestävän kehityksen Nivala	Tavoitteena edistää kaupunkikonsernin taloudellista ja ekologista kestävyyttä, Lisätään ennakointia ja pitkän aikavälin suunnittelua. Hyödyntää vihreää siirtymää.	Hankkeita on edistetty mm. Hiturassa ja Kurunpuhdossa.
5. Nivala näkyy ja kuuluu	Sisäisen ja ulkoisen viestinnän kehittäminen. Edistää kaupungin profiloitumista tapahtumajärjestäjänä.	Palkattu markkinoinnin ja viestinnän asiantuntija. Maaseutunäyttelyt joka toinen vuosi.

3. Taloudelliset tavoitteet

Katsaukset

3.10.2023	Talouskatsaus, Talousjohtaja Ulla Alin
12.12.2023	Vuoden 2024 talousarvion esittely, Talousjohtaja Ulla Alin Kaupunginjohtajan katsaus, Päivi Karikumpu
16.4.2023	Tilinpäätöksen 2023 esittely, Talousjohtaja Ulla Alin

	TA 2023	TA-MUUTOS	TA + MUUTOS	TP 2023	TP-TA
Toimintatuotot	5 059 169,00	-11 359,00	5 047 810,00	5 092 164,01	44 354,01
Valmistus omaan käyttöön	103 745,00	0,00	103 745,00	155 133,69	51 388,69
Toimintakulut	-39 356 773,00	-603 395,99	-39 960 168,99	-39 935 881,90	24 287,09
Toimintakate	-34 193 859,00	-614 754,99	-34 808 613,99	-34 688 584,20	120 029,79

Talousarviolisäyksen 614 754,99 € jälkeen toimintakatetavoitteeksi asetettiin 34.808.613,99 €. Tavoite alittui 120 029,79 €. Toimintatuottoja saatiin 44.354,01 € enemmän kuin talousarvioissa oli asetettu tavoitteeksi. Toimintakulut alittuivat talousarvioon nähden. Merkittävimmät ylitykset olivat palveluiden ostoissa 295 093,17 € (ulkoiset) ja henkilöstökuluissa 470 773,65 €.

	TA 2023	TA-MUUTOS	TA + MUUTOS	TP 2023	TP-TA
Verotulot	20 236 000,00	0,00	20 236 000,00	21 175 425,11	939 425,11
Valtionosuudet	16 283 451,00	0,00	16 283 451,00	16 443 270,00	159 819,00
Yhteensä	36 519 451,00	0,00	36 519 451,00	37 618 695,11	1 099 244,11

Kuntien tuloveroprosentti muuttui sote-uudistuksen myötä, jolloin vuoden 2023 tuloveroprosentti laskettiin vähentämällä 12,64 %-yksikköä vuoden 2022 veroprosentista. Nivalan kaupungin veroprosentiksi saatiin näin laskettuna 9,36 %.

Talousarviossa verotuloihin ja valtionosuuksiin ei tehty talousarviomuutoksia. Tilinpäätöksessä toteuma oli 1.099.244,11 € enemmän.

Joulukuussa 2022 maksetut kunnallisverot maksuunpantiin vielä vanhoilla korkeammilla kuntien tuloveroprosenteilla, mutta kertyivät kunnille vuoden 2023 tammikuussa. Kertyneet ns. ”verohännät” maksettiin vuoden 2023 aikana kunnille. Nivalan kaupungille maksettiin ”häntiä” 1.414.374.034 €.

Tilikaudella 2023 kunnan tuloveroa kertyi 21.175.425,11 €, joka oli 939.425,11 € enemmän kuin talousarviossa. Kiinteistöveroja kertyi 2.754.221 €. Talousarvioon verrattuna

ARVIOINTIKERTOMUS

175.221 € enemmän. Yhteisöverojen tuotto 1.618.615 € oli 156.615 € enemmän kuin talousarvioissa ja 698.333,01 € vähemmän kuin tilinpäätöksessä 2022.

Tilikauden ylijäämä poistojen jälkeen oli 726.779,53 €. Tilinpäätössiirtojen (2038 €) jälkeen ylijäämä oli 728.817,53 €.

Vuosikate tilikaudella oli 3.658.755,29 €, poistot 2.810.407,39 € ja lainan lyhennykset 4.264.666 €.

Vuosikate mittaa tulo-rahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että se on riittävä, jos vuosikate on vähintään käyttöomaisuuden poistojen suuruinen.

Tarkastuslautakunta

Käyttötalousmenot ja -tulot tulee olla tasapainossa talousarviossa ja -suunnitelmassa. (Kuntalaki 110 §)

KAUPUNGIN LAINAKANTA (1000 €)	2019	2020	2021	2022	2023
Pitkäaikaiset lainat rahoituslaitoksilta	31 221	41 650	42 502	47 799	53 649
Lyhytaikaiset lainat muilta	26 000	23 000	16 000	16 000	20 000
Yhteensä	57 221	64 650	58 502	63 799	73 649
asukasmäärä	10 639	10 500	10 391	10 407	10 450
laina/asukas	5 378	6 157	5 572	6 140	7 077
laina/asukas Manner-Suomen kunnat	3 352	3 458	3 476	3 363	3 323

(Lähde: 6.2.2024 Valtionkonttori, luvut perustuvat tilinpäätösarvioihin)

Tilinpäätöksessä 2023 kokonaisvelan määrä oli 73 648 822 euroa, joka kasvoi tilikauden aikana 5 849 626 euroa. Velkaa asukasta kohden oli 7077 eur. Velka kasvoi edellisestä vuodesta per asukas 937 euroa. Lyhytaikaisen velan osuus koko lainamäärästä on 20 M€ (TP 2022: 16 M€), joka on 4 M€ enemmän kuin edellisessä tilinpäätöksessä. Lyhytaikainen laina on kuntatodistuslainaa, jota nostetaan 1–6 kk jaksoissa.

Koko lainasalkusta (76,6 Meur, joka sisältää lyhytaikaista kuntatodistuslainaa 24 Meur), lyhyisiin korkoihin on sidottu 44,24 %. Pitkäaikaisista lainoista pitkäaikaisiin korkositoumuksiin sidottua lainaa on 81,14 % (42,7 Meur).

Koko lainasalkusta (76,6 M€, joka sisältää lyhytaikaista kuntatodistuslainaa 24 M€), lyhyisiin korkoihin on sidottu 44,24 %. Pitkäaikaisista lainoista pitkäaikaisiin korkositoumuksiin sidottua lainaa on 81,14 % (42,7 M€).

Tytäryhtiöiltä lyhytaikaisia lainasaamisia oli tilikauden lopussa 4,3 M€ ja pitkäaikaista 1,7 M€ yhteensä 6 M€.

ARVIOINTIKERTOMUS

Rahoitusmarkkinoiden kireä tilanne heijastui kuntasektorin korkokuluihin. Korkokuluja kasvattaa lisääntynyt lainanotto ja kasvaneet korkoprosentit, vaikka osa lainoista on kiinteäkorkoisia. Arvopapereiden myyntivoitot huomioiden korkokulujen nettovaikutus oli 222.248,96 euroa. Ulkopuolisten lainojen korkoja maksettiin 1.222.212,28 € (2022: 229.223,28 €) Arvopapereiden myyntivoittoja kirjattiin 999.963,32 € (2022: 398.260,42 €) ja tappioita 516.103,24 € (2022: 452.854,73 €). Arvopapereiden arvonalentumisia kirjattiin 977.679,28 € (2022: 1.052.190,03 €).

Investoinnit

Talousarviossa investointeihin oli varattu 11.325.061 € ja myyntituloja oli arvioitu kertyvän 212.000 € maanmyynnistä, josta toteutui 20.544,89 €. Maata ostettiin 42,32 hehtaaria.

Monitoimihallin toteutukseen on budjetoitu määräraha 3,1 M€. Hallihankkeen toteutus jatkui vuonna 2023 ja kuluja kertyi vuodelle yhteensä 2,6 M€. Hankkeeseen saatiin OKM:n rahoitusta, jonka vuoksi määräraha alittui.

Haikaran koulun saneeraus kohdistui kolmelle tilikaudelle, josta tilikaudella 2023 toteutui 3 M€. Hankkeen kokonaiskustannusarvio on 5,7 M€. Kunnallistekniikkaan käytettiin 1,8 M€ , joista isoimmat olivat liikennevalot valtatie 27, kevyen liikenteen väylä valtatie 28 ja Pirttirannan uuden asuinalueen kaava.

Kunnallistekniikan suurimpia yksittäisiä hankkeita olivat valtatie 28 kevyenliikenteenväylä Pirttirannan kaava-alueen rakentuminen ja Kurunpuhdon tiestön kehittäminen, johon saatiin hakeavustus 500.000 euroa (P-P Liitto, EU rakennerahasto). Yhteensä hankkeita toteutettiin 1,85 M€.

Tarkastuslautakunta

Poistojen osuus on kasvanut ja tulee kasvamaan uusien investointien myötä.

4. Kaupungin sisäinen valvonta, riskienhallinta sekä konsernivalvonta

Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeen mukaisesti kunnanhallituksen on toimintakertomuksessaan tehtävä selkoa siitä, miten sisäinen valvonta ja siihen liittyvä riskien hallinta on kunnassa järjestetty, onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella ja miten sisäistä valvontaa on tarkoitus kehittää voimassa olevalla taloussuunnittelukaudella.

Nivalan kaupunginvaltuusto on hyväksynyt sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet 24.9.2020.

Johtoryhmän jäsenten tehtäväkuvaan on määritetty vastuut toimialansa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan osalta. Toimialajohtajat vastaavat oman toimialansa talousarvion ja toimintasuunnitelman laadinnasta sekä seurannasta hallintosäännössä määritellyn mukaisesti kuten myös tilinpäätöksen laadinnasta.

Toimialajohtaja myös vastaa toimialansa riskienhallinnan järjestämisestä siten, että kaupungin toiminnan olennaiset riskit tunnistetaan ja kuvataan riskien toteutumisen vaikutukset, toteutumisen todennäköisyys ja mahdollisuudet hallita riskiä arvioidaan. Edellä mainitut asiat dokumentoidaan Targetor Pro -alustalle.

Vastaavasti talousjohtaja vastaa kaupungin talousarvon ja toimintasuunnitelman laadinnasta sekä seurannasta hallintosäännössä määritellyn mukaisesti kuten myös tilinpäätöksen laadinnasta. Hän myös vastaa kaupungin sekä kaupunkikonsernin riskienhallinnan suunnittelusta ja ohjeistamisen valmistelusta kaupunginhallitukselle.

Konserniohjeen mukaisesti sisäinen valvonta ja kokonaisvaltainen riskienhallinnan järjestäminen kuuluu tytäryhteisöjen hallitusten ja toimitusjohtajan vastuulle.

Lautakunnat vastaavat toimialallaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta sekä raportoinnista kaupunginhallitukselle sekä keskeisistä johtopäätöksistä. Sisäinen valvonta tarkoittaa myös sitä, että lautakunta arvioi osaltaan asetettujen tavoitteiden toteutumista. Tämä on luonnollista mm. osavuosikatsausten sekä tilinpäätöksen valmistelun yhteydessä.

Puitteet ja menettelytavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttamiselle ovat Nivalan kaupunkikonsernissa toimivat. Merkittäviä puutteita prosessissa ei ole havaittu. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan osalta raportointia sujuvoitetaan.

Konserni

Hallintosäännössä (19 §) on määritetty konsernijohtoon tehtävät. Konsernijohto vastaa mm. omistajapolitiikan, omistajaohjauksen periaatteiden ja konserniohjeen kehittämisestä ja valmistelusta valtuustolle. Kaupunginhallitus on päätöksellään 11.12.2018 (§ 175) määrittänyt konsernijohtoon kuuluviksi kaupunginhallituksen ja kaupunginjohtajan. Lisäksi kaupunginhallitus nimeää konsernijohtoon kuuluvaksi talousjohtajan. Kaupunginhallitus on täydentänyt 18.12.2018 § 198 päätöstään siten, että kaupunginvaltuustoa konsernijohtossa edustaa valtuuston puheenjohtajisto.

ARVIOINTIKERTOMUS

Nivalan kaupunki ohjaa ja valvoo tytär- ja osakkuusyhteisöjensä toimintaa valitsemalla niiden toimielimiin edustajansa. Kaupunginhallitus ohjeistaa yhtiökokousedustajia ja antaa siten edustajilleen ohjeistukset kaupungin kannasta kulloinkin käsiteltävänä olevaan asiaan ja myös näin toteuttanut konsernivalvontaa. Konserniohjeistuksen mukaisissa asioissa tytäryhtiöt pyytävät omistajaohjausta konsernijohtolta.

Konsernin johtoryhmä (kaupunginjohtaja, toimitusjohtajat, kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen 1. puheenjohtajat sekä talousjohtaja) kokoontuivat vuoden 2023 aikana säännöllisesti. Kokouksissa käsiteltiin mm. kaupunkikonsernin strategisten tavoitteiden jalkauttamista osana konserniyhtiöiden toimintaa. Sisäinen ja ulkoinen tiedottaminen muodostui keskeiseksi teemaksi. Asiantuntijajäsenenä konsernin johtoryhmään kutsuttiin kaupungin viestintäasiantuntija. Konsernin yhteinen viestintäsuunnitelma vahvistettiin ja toteutetaan ensimmäisen kerran vuonna 2024. Muita keskeisiä konsernitason kehityslinjoja ovat asumisen kehittäminen, yritysten toimintaedellytykset ja työvoiman saatavuus.

5. Kiinteistöpalvelut

Katsaukset

16.4.2023 Kiinteistöpäällikön katsaus, Alvi Tölli

Teknisen lautakunnan alaisuudessa tilapalveluiden tehtävänä on järjestää ja ylläpitää hallintokuntien ja ulkopuolisten asiakkaiden tarvitsemat tilat ensisijaisesti olemassa olevasta rakennuskannasta asiakaskohtaisin sopimuksin, sekä luoda asiakkailleen turvalliset, terveelliset ja viihtyisät toimitilat.

Keskeisempänä muutoksina vuodelle 2023 olivat sote-kiinteistöjen vuokrasopimuksien siirrot hyvinvointialueelle, sekä ruoka- ja puhdistuspalvelujen tilojen vuokraus Inhouse-yhtiölle. Lisäksi lomituspalvelujen tilavuokrat siirtyivät Toholammin hoidettavaksi ja ympäristöterveydenhuollon tilat Ylivieskan hoidettavaksi.

Hyvinvointialueelle vuokratuissa sote kiinteistöissä erotettiin pääomavuokran osuus. Tämä muutos muutti talouden tunnuslukuja merkittävästi tilapalveluiden osalta koska vielä vuonna 2022 ko. vuokra näkyi tilapalvelujen tulona. Tämä muutos ei kuitenkaan vaikuta lopulliseen kaupunkikonsernin tulokseen, koska ko. vuokrat tuloutuvat kaupunginhallituksen tilille.

ARVIOINTIKERTOMUS

Kiinteistöt	kpl	m2
Asuinrakennukset	4	488
Hoitoalan rakennukset	12	14140
Toimisto- ja hallintorakennukset	1	4690
Kokoontumisrakennukset	1	2122
Opetusrakennukset	14	28913
Varastorakennukset	3	1371
Muut rakennukset	3	3527

Tarkastuslautakunta

Korjausvelan määrää olisi syytä harkita huolellisesti uusien investointien suunniteltaessa.

6. Kasvatus- ja koulutuspalvelut

Katsaukset

3.10.2023 Varhaiskasvatuksen katsaus, Varhaiskasvatusjohtaja Sari Suhonen
7.11.2023 Vierailu yläkoululla ja katsaus, Yläkoulun rehtori Toni Kainu

Esiopetukseen ja hoidon piiriin tulevien lasten ikäluokat pienentyvät, kun syntyvyys pienenee.

Syntymävuosi	kpl	Syntymävuosi	kpl
2010	188	2017	130
2011	178	2018	129
2012	183	2019	115
2013	174	2020	103
2014	157	2021	94
2015	153	2022	105
2016	125	2023	104
Yhteensä	1158	Yhteensä	780

Louhesta otetun tilaston mukaan Nivalassa syntyneet lapset vuosina 2010–2023.

Varhaiskasvatus

Nivalan varhaiskasvatuspalvelut käsittää seuraavat kokonaisuudet; päiväkotihoidon ja vuorohoidon päiväkodissa, esiopetus päiväkodissa ja esiopetusta täydentävä varhaiskasvatus, perhepäivähoito, yksityinen päiväkotitoiminta palvelusetelillä sekä lasten hoidon tuet. Nivalassa on kuusi kunnallista ja kaksi yksityistä päiväkotia.

Vuosina 2021–2024 Nivalan varhaiskasvatus on kaksivuotisen esiopetuksen kokeilukunta. Kokeiluun valitut lapsiryhmät toimivat Vilkun ja Knuutinpuhdon päiväkodeissa.

Nivalan kaupungin varhaiskasvatusmaksut poistuivat vuonna 2022.

VARHAISKASVATUS (syntymävuosi)	2019	2020	2021	2022	2023
esikoululaiset	112	110	130	132	98

Tarkastuslautakunta

vuoden 2022 alusta Nivalassa on otettu käyttöön maksuton varhaiskasvatus. Tarkastuslautakunnan mielestä tilinpäätöskirjassa voisi tuoda esille päivähoitopaikkakohtaiset lapsimäärät.

Paljonko varhaiskasvatuksessa on ns. tyhjäkäyntiä: hoitopaikka varataan, mutta lasta ei tuoda hoitoon? Millaiset kustannukset tästä aiheutuu kaupungille?

ARVIOINTIKERTOMUS

Perusopetus

Nivalassa toimii 11 perusopetuksen alakoulua ja yksi yläkoulu. Tilikauden aikana on saatu valmiiksi Haikaran koulun uudisrakennus ja Erkkilän koulun lisätilan suunnittelu ja toteuttaminen moduuliratkaisuna.

Kaupunginvaltuuston päättämänä koulun jatkotarkastelun rajana 40 oppilasta. Aittolan koulun jatkoedellytysten tarkastelu syksyllä 2024. Arvion mukaan Haapavedeltä hakeutuu vuosittain 1–2 oppilasta Malilan kouluun, joten Malilan koulun osalta oppilastilasto päivittyy tältä osin vuosittain.

PERUSOPETUS oppilasmäärä	2019	2020	2021	2022	2023
Esiopetus varhaiskasvatus	72	51	64	48	41
Esiopetus koulu	104	108	121	119	98
Alakoulu	1065	1074	1055	1033	997
Yläkoulu	521	516	512	525	544
	1762	1749	1752	1725	1680

(lähde vos 20.9.2023)

Toimintakuluista laskettuna yhden oppilaan kustannus on 10 906,50 euroa. Suomen kuntien keskimääräinen kustannus OPH:n tilaston mukaan vuonna 2022 keskimääräinen kustannus per oppilas oli 10.146,00 euroa.

Lukio

Lukion tehtävänä toiseen asteen oppilaitoksena on antaa laaja-alainen yleissivistys ja riittävät valmiuden lukion oppimäärään perustuviin jatko-opintoihin. Lukiossa on ollut voimassa sekä vuoden 2016 ja 1.8.2021 voimaan tulleet opetussuunnitelmat. Oppivelvollisuuslain mukaisesti kolmas ikäluokka aloittaa maksuttomassa lukiokoulutuksessa syksyllä 2023.

Yhteistyösopimuksen perusteella Nivalan lukio vastaa JEDU:n Nivalan yksikön kaksoistutkintoa suorittavien oppilaiden lukio-opinnoista ja ylioppilaskirjoituksista. Yhteistyösopimuksen perusteella Nivalan lukio vastaa JEDU:n Nivalan yksikön kaksoistutkintoa suorittavien oppilaiden lukio-opinnoista ja ylioppilaskirjoituksista. Nivalan lukiolla on sopimus Etälukiosta Oulun aikuislukion kanssa.

LUKIO	2019	2020	2021	2022	2023
oppilasmäärä	183	179	184	176	173

(lähde vos 20.9.2023)

7. Hyvinvointipalvelut

Katsaukset

23.1.2024	Kulttuuritoimen katsaus, Hyvinvointikoordinaattori Meri Vähäkangas
23.1.2024	Kirjastotoimen katsaus, Kirjastotoimen johtaja Päivi Holsti

Hyvinvoinnin toimialan tehtävänä on koko väestön hyvinvoinnin ja elämänlaadun parantaminen sekä kaupungin näkyvyyden ja vetovoimaisuuden kehittäminen. Palveluja tuotetaan tiiviissä yhteistyössä kaupungin eri toimialojen ja kaupunkikonsernin muiden toimijoiden sekä eri järjestöjen, yhdistysten, yritysten ja muiden organisaatioiden kanssa. Hyvinvoinnin toimialan palveluilla ennaltaehkäistään terveydellisiä ja sosiaalisia ongelmia.

Kulttuuripalvelut

Kulttuuripalvelut tuottavat erilaisia tapahtumia yksin ja yhteistyössä eri tahojen kanssa. Kulttuuripalvelut ylläpitävät Tillarigalleriaa ja siellä pidettäviä näyttelyitä. Kulttuuripalvelut vahvistavat nivalalaisten kulttuuripohjaa. Kulttuuripalvelut huolehtivat kulttuurihyvinvoinnista ja sen saavutettavuudesta.

Kulttuuritoimisessa on menossa kulttuurisuunitelman päivitys. Yksi tavoite on lisätä kulttuuritoimintaa ikäihmisille; alkamassa on musiikkiopiston pilotti.

Vuoden 2023 aikana tapahtumissa oli kävijöitä yhteensä 20 000 (2022: 25 000).

Nivalan käyttää kulttuuriin Pohjois-Pohjanmaalla kuudenneksi eniten rahaa, vuonna 2022 1,28 M€ (123,36 €/asukas), josta yleisen kulttuuritoiminnan osuus oli n. 250 t€.

Kirjasto

Kaupunginkirjasto on ollut osa hyvinvoinnin toimialaa vuodesta 2017 lähtien. Kirjastopalvelut tuotetaan pääkirjastossa sekä kirjastoautossa. Lisäksi on kaksi siirtokokoelmaa. Kirjastoautopysäkkejä oli v 2023 98.

Kirjasto tukee kuntalaisten hyvinvointia. Hyvinvoinnilla on merkittäviä taloudellisia ja sekä sosiaalisia vaikutuksia. Kirjasto on osa elinvoimaista kuntaa. Kirjaston rooli osana paikallista ja alueellista elinvoimaisuutta tulee kasvamaan, sillä avoimen tiedon saatavuuden ja soveltamisen tarve on jatkuvaa. Kirjasto vaalii toiminnallaan lukutaitoa, yleissivistystä, sananvapautta ja tasa-arvoista kansalaisyhteiskuntaa. Kaikille avoimet tilat, maksuttomat palvelut ja vaivaton pääsy tiedon lähteille ovat tärkeitä seikkoja kansalaisten yhdenvertaisuuden ja yhteiskunnan moniarvoisuuden kannalta.

Kirjasto kuuluu Joki-kirjastoihin, jonka kautta tuotetaan yhteinen aineisto- ja asiakasrekisteri, kirjaston verkkopalvelut, aineiston kuljetuspalvelu, aineistohankinta sekä palveluja kehittäviä koulutuksia ja hankkeita. Omatoimikirjasto otettiin käyttöön 2021.

8. Henkilöstö

Nivalan kaupungin henkilöstömäärä 31.12.2023 oli 435 (665 hlö 2022 sis. hyvinvointialueelle siirtyneet) (naisia 361, miehiä 73) joista 391 henkilöä (73,33 %) oli vakinaisessa työsuhteessa, määräaikaisessa työsuhteessa 20,6 %.

Nivalan kaupungin henkilöstön keski-ikä oli vuoden 2023 lopulla 45,83 vuotta (2023: 45,54 vuotta) Vakinaisten keski-ikä oli 49,01 vuotta (2022: 48,84 v) ja määräaikaisten 39,85 vuotta (2022: 37,59 vuotta). Määräaikaisten keski-ikä laskee koko henkilöstön keski-ikää.

Osaaminen vaikuttaa sekä henkilöstön työhyvinvointiin, että tulokselliseen toimintaan. Osaamisen suunnitelmallinen kehittäminen on osa osaamisen johtamisen ja varmistamisen kokonaisuutta, johon kuuluvat myös osaamisen ylläpito, osaamisen siirtäminen ja uuden osaamisen hankkiminen. Henkilöstölle on laadittu koulutussuunnitelma, joka päivitetään vuosittain. Vuonna 2023 koulutuskorvaukseen oikeuttavia koulutuspäiviä oli 435 päivää (2022: 778).

Vuonna 2023 kaupungin henkilöstölle kertyi omista sairauspoissaolopäivistä sairauksien vuoksi 6735 kalenteripäivää (2022: 10 315).

Vuoden 2022 aikana keskimäärin jokainen viranhaltija/työntekijä oli 15,52 kalenteripäivää sairauslomalla sairauksien vuoksi. Koko kunta-alan keskiarvo oli 2022 vuonna 16,5 kpv/henkilö.

Tarkastuslautakunta

suosittelee panostamaan edelleen työntekijöiden hyvinvointiin ja viihtyvyyteen, joilla on todettu yleisesti olevan merkittävä vaikutus poissaolojen pienentymiseen.

9. Yhteenveto

Tarkastuslautakunnan mielestä kaupunginhallituksen esittämä toimintakertomus vuodelta 2023 kuvaa kaupungin toiminnallista ja taloudellista tilaa ja valtuuston asettamat taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet ovat keskeisiltä osin toteutuneet.

Tilintarkastuskertomuksen mukaan kaupungin hallinto on toiminut laillisesti ja kirjanpito on hoidettu sitä koskevien säännösten mukaisesti.

Tarkastuslautakunta esittää kaupunginvaltuustolle, että arviointikertomuksessa esitettyihin havaintoihin annetaan selvitykset tarkastuslautakunnalle syyskuun loppuun mennessä ja valtuustolle lokakuun loppuun mennessä.

10. Tili- ja vastuuvapauden myöntäminen

Lautakunta yhtyy tilintarkastajan lausuntoon tilinpäätöksen hyväksymisestä sekä tili- ja vastuuvapauden myöntämisestä tilivelvollisille.

Nivalassa 22.5.2024

Nivalan kaupungin tarkastuslautakunta

Esko Kangas
puheenjohtaja

Matti Peltola
pöytäkirjan pitäjä, jäsen

Juha Koski
varapuheenjohtaja

Aulikki Puumala
jäsen

Pertti Karppinen
varajäsen

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 17 pages before this page

Dokumentet inneholder 17 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 17 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 17 sider før denne side

Detta dokument innehåller 17 sidor före denna sida

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende